

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6To/5/2014
Identifikačné číslo spisu:	9511100143
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9511100143.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a členov senátu JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obžalovaného V. K. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 26. augusta 2014 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 17. februára 2014, sp. zn. BB - 4T 41/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok sa z r u š u j e v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 17. februára 2014, sp. zn. BB - 4T 41/2011, bol obžalovaný V. K. uznaný vinným zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako starosta obce M. v presne nezistenom čase v mesiaci apríli roku 2010 v obci M., v súvislosti so Zmluvou o dielo zo dňa 9. novembra 2009, uzatvorenou medzi obstarávateľom obcou M. v zastúpení starostom obce V. K. a zhotoviteľom S. so sídlom Z., v zastúpení konateľom spoločnosti Ing. L. L. v súvislosti s realizáciou stavebnej zákazky „Prestavba strechy a stavebné úpravy - budova kultúrno-spoločenského strediska M.“ si podvodne, predstieraním potreby vyplatenia úplatku, vypýtal sumu vo výške 10 000 € od Ing. L. L., ako konateľa a jediného spoločníka spoločnosti S., lebo bol v tom, že 10 000 €, ktoré mu v januári poskytol z rezervného fondu obce ako pôžičku je treba do tohto fondu aj vrátiť a svedok L. L. mu požadovanú sumu nevracal. Následne po tom, ako spoločnosť S. dňa 25. júla 2010 predmetnú stavbu ukončila a vykonané práce vo výške 104 300 € bez DPH vyfakturovala faktúrou č. 5/2010 zo dňa 8. júla 2010, túto faktúru obvinený ako starosta obce M. preplatil a vzápätí niekoľkokrát oslovil Ing. L. L. s požiadavkou, aby mu požadovanú sumu vo výške 10 000 € ako úplatok vyplatil, pričom obžalovaný dňa 17. septembra 2010 v čase o 09.15 hod. v priestoroch kaviarne hotela

Detva v meste Detva, na stretnutí s Ing. L. L. od tohto aj sumu vo výške 10 000 € prevzal.

Za to bol odsúdený podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. mu bol zároveň uložený peňažný trest v sume 3 000 eur s tým, že pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu bol podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov.

A napokon podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. mu bol uložený tiež i trest zákazu činnosti výkonu funkcie verejného činiteľa na dobu 4 rokov.

Proti vyššie citovanému rozsudku - čo do výroku o vine i treste - zahlásil hneď po jeho vyhlásení obžalovaný V. K. odvolanie, ktoré neskôr prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne zdôvodnil.

Pokiaľ ide o spomínané odôvodnenie, tu obhajca obžalovaného najskôr pomerne podrobným spôsobom popísal doterajšie konanie, keď osobitný dôraz kládol najmä na názory uvedené v dvoch zrušovacích rozhodnutiach odvolacieho súdu. Ďalej potom upozornil na nasledovné : „Prvostupňový súd vo svojom výroku uviedol, že obž. K. V. si podvodne predstieraním potreby vyplatenia úplatku, vypýtal sumu vo výške 10.000,-€. S takouto formuláciou výroku sa nie je možné stotožniť, nakoľko odvolací súd uviedol, že nie je v žiadnom prípade možné aby sa obž. dopustil podvodu, nakoľko v takom konaní naznačuje že by tak musel konať s úmyslom uviesť Ing. L. L. do omylu. Keďže zároveň súd rozhodol, že sa obž. K. V. dopustil zločinu prijímania úplatku je z toho zrejmé, že v takom prípade by obe osoby v danom konaní vedeli čoho sa dopúšťajú a nemôže existovať pochybnosť, že čo i len jedna strana je v omyle a jej záujem je iný ako prijať, alebo dať úplatok. Ak by obž. K. V. uviedol Ing. L. L. do omylu podvodne a to tak že predstieral potrebu úplatku, tak by to malo za následok, že v skutočnosti tento úplatok neprijal, čím by sa ale potom nedopustil zločinu prijatia úplatku. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, účelové konanie svedka - agenta, ktorý sa podaním trestného oznámenia snažil vyhnúť vráteniu pôžičky, jeho nevierohodnou a meniacou sa výpoveďou sa javia značné pochybnosti o vine obžalovaného v zmysle napadnutého rozsudku prvostupňového súdu.“

Záverom obhajca navrhol, aby najvyšší súd ako súd odvolací vzhľadom na nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení a nevysporiadanie sa so všetkými predloženými dôkazmi podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnuté prvostupňové rozhodnutie zrušil a podľa § 285 písm. b/ Tr. por. aby obžalovaného spod obžaloby oslobodil, keďže vykonaným dokazovaním tak v prípravnom konaní ako i na súde bolo preukázané, že skutok nie je trestným činom.

Na podklade podaného odvolania najvyšší súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. po zistení, že niet dôvodu na jeho zamietnutie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. ani na zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadať len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a dospel k takému záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok

b/ pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c/ ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d/ ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prvým prvostupňovým rozsudkom, vydaným v predmetnej trestnej veci (rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 1. decembra 2011, sp. zn. BB - 4T 41/2011), bol obžalovaný V. K. uznaný vinným zo spáchania zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako starosta obce M. v presne nezistenom čase v mesiaci november roku 2009 v kancelárii starostu obce M. pred podpisom Zmluvy o dielo zo dňa 9. novembra 2009, uzatvorenej medzi obstarávateľom obcou M. v zastúpení starostom obce V. K. a zhotoviteľom S. so sídlom Z. v zastúpení konateľom spoločnosti Ing. L. L. v súvislosti s realizáciou stavebnej zákazky „Prestavba strechy a stavebné úpravy - budova kultúrno-spoločenského strediska M.“ si vypýtal úplatok vo výške 10 000 € od Ing. L. L., ako konateľa a jediného spoločníka spoločnosti S. za to, že táto spoločnosť danú zákazku vyhrala a že ju nechá zákazku zrealizovať, pričom sa s Ing. L. L. dohodol, že požadovaný úplatok bude vyplatený až po realizácii diela a preplatení v zmluve dohodnutej ceny za dielo a následne po tom, ako spoločnosť S. dňa 25. júla 2010 predmetnú stavbu ukončila a vykonané práce vo výške 104 300 € bez DPH vyfakturovala faktúrou č. 5/2010 zo dňa 8. júla 2010, túto faktúru obvinený ako starosta obce M. preplatil a vzápätí niekoľkokrát oslovil Ing. L. L. s požiadavkou, aby mu požadovaný úplatok vo výške 10 000 € vyplatil, pričom obvinený dňa 17. septembra 2010 v čase o 09.15 hod. v priestoroch kaviarne hotela Detva v meste Detva na stretnutí s Ing. L. L. od tohto aj prevzal úplatok vo výške 10 000 €.

Na podklade podaného odvolania obžalovaného proti vyššie citovanému rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. apríla 2012, sp. zn. 6 To 1/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. tento v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Bol totiž toho názoru, že daný súd sa dostatočným spôsobom nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a tiež, že obhajoba obžalovaného nebola doposiaľ vykonanými dôkazmi bezpečným spôsobom vyvrátená, v dôsledku čoho teda považoval napadnutý rozsudok za predčasný.

V zrušovacom uznesení bolo o.i. tiež doslovne uvedené: „Odvolací súd má rovnako za to, že v doterajšom konaní nebolo jednoznačne vyvrátené to tvrdenie obžalovaného, že tento konal voči svedkovi Ing. L. L. tak ako konal - podvodne, predstieraním potreby vyplatenia úplatku - preto, lebo bol v tom, že 10.000,- EUR, ktoré mu v januári poskytol z rezervného fondu obce ako pôžičku je treba do tohto fondu aj vrátiť.“ Celá obhajoba obžalovaného bola v podstate založená na tom, že on neprijal od svedka Ing. L. úplatok, ale len využil situáciu a prestieraním potreby jeho vyplatenia chcel dosiahnuť vrátenie pôžičky pre obec, ktoré v januári menovanému svedkovi poskytol.

Po opätovnom prejednaní veci potom Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 15. novembra 2012, sp. zn. BB - 4T 41/2011, obžalovaného V. K. uznal vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako starosta obce M. v presne nezistenom čase v mesiaci apríli roku 2010 v obci M., v súvislosti so Zmluvou o dielo zo dňa 9. novembra 2009, uzatvorenou medzi obstarávateľom obcou M. v zastúpení starostom obce V. K. a zhotoviteľom S. so sídlom Z., v zastúpení konateľom spoločnosti Ing. L. L. v súvislosti s realizáciou stavebnej zákazky „Prestavba strechy a stavebné úpravy - budova kultúrno-spoločenského strediska M.“ si podvodne, predstieraním potreby vyplatenia úplatku, vypýtal sumu vo výške 10 000 € od Ing. L. L., ako konateľa a jediného spoločníka spoločnosti S., lebo bol v tom, že 10 000 €, ktoré mu v januári poskytol z rezervného fondu obce ako pôžičku je treba do tohto fondu aj vrátiť a svedok L. L. mu požadovanú sumu nevracal. Následne po tom, ako spoločnosť S. dňa 25. júla 2010 predmetnú stavbu ukončila a vykonané práce vo výške 104 300 € bez DPH vyfakturovala faktúrou č. 5/2010 zo dňa 8. júla 2010, túto faktúru obvinený ako starosta obce M. preplatil a vzápätí niekoľkokrát oslovil Ing. L. L. s požiadavkou, aby mu požadovanú sumu vo výške 10 000 € ako úplatok vyplatil, pričom obžalovaný dňa 17. septembra 2010 v čase o 09.15 hod. v priestoroch kaviarne hotela Detva v meste Detva, na stretnutí s Ing. L. L. od tohto aj sumu vo výške 10 000 € prevzal.

Proti danému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný V. K. i prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ten pritom nenamietal znenie - zmenu skutkovej vety, len jej právne posúdenie). Na podklade týchto rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 17. októbra 2013, sp. zn. 6 To 7/2013, takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec po druhý krát vrátil Špecializovanému trestnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

V odôvodnení uznesenia odvolací súd poukázal v prvom rade na tú skutočnosť, že súdom prvého stupňa upravená skutková veta nie je v súlade s jej právnym posúdením, pretože táto nenapĺňa všetky znaky trestného činu podvodu. Okrem toho sa podľa jeho názoru súd nedostatočným spôsobom vysporiadal tak s výpoveďou svedka - agenta, ako aj obhajobnými tvrdeniami obžalovaného. Napokon bolo upozornené i na existenciu viacerých rozporov medzi ustáleným skutkovým stavom a závermi vyplývajúcimi z odôvodnenia rozhodnutia, či rozporov v rámci samotného jeho zdôvodnenia, majúcich za následok v končnom dôsledku zmätočnosť (nepreskúmateľnosť) napadnutého rozhodnutia.

Aktuálne napadnutým - už v poradí tretím - prvostupňovým rozsudkom bol obžalovaný V. K. uznaný vinným zo spáchania zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., a to znovu na podklade tej istej skutkovej vety, ako tomu bolo v predchádzajúcom rozsudku (z 15. novembra 2012, sp. zn. BB - 4T 41/2011).

K tomu je nevyhnutné predovšetkým zdôrazniť, že skutková veta napadnutého rozsudku, pri ustálení ktorej prvostupňový súd, po vykonaní dôkazov na hlavnom pojednávaní, vychádzal z verzie obžalovaného, v žiadnom prípade nenapĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. - konkrétne je tu nedostatok objektu, objektívnej i subjektívnej stránky.

Skutok tak ako bol ustálený vo výrokovej časti rozsudku (obžalovaný mal podvodníckym spôsobom vylákať peniaze od Ing. L., t.j. mal len predstierať potrebu vyplatenia úplatku, lebo bol v tom, že 10 000 eur, ktoré mu v januári 2010 poskytol z rezervného fondu obce ako pôžičku je treba do tohto fondu aj vrátiť) a zmenený oproti obžalobe príp. prvostupňovému odsudzujúcemu rozsudku nemôže byť teda kvalifikovaný ani ako prečin podvodu ani ako zločin prijímania úplatku.

Rovnako ako v predchádzajúcom rozsudku i teraz sú rozpory medzi skutkovými zisteniami súdu, uvedenými vo výroku jeho rozhodnutia a jeho hodnotiacimi závermi, uvedenými v odôvodnení. Je potrebné dôslednejšie vyargumentovať zistený skutkový stav a z neho vyplývajúce právne závery (§ 168 ods. 1; § 374 ods. 3; § 371 ods. 7 Tr. por. - s upozornením na slovo „len“).

Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku najmä konštatoval: „Senát po zvážení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že obžalovaný V. K. ako starosta obce si od svedka Ing. L. L. vypýtal úplatok a následne aj úplatok osobne prevzal v súvislosti s pridelenou zákazkou a to realizáciou prestavby strechy a stavebných úprav budovy kultúrno-spoločenského strediska v obci M., ktorá bola preplácaná formou nenávratného finančného príspevku z Pôdohospodárskej agentúry SR ... Úplatok bol protihodnotou za to, že stavebná spoločnosť Ing. L. získala zákazku. Skutkový stav, ktorý je popísaný vo výrokovej časti tohto rozsudku je preukázaný výpoveďou Ing. L., ktorý v tomto trestnom konaní vystupoval ako agent. Svedok L. na hlavnom pojednávaní, ako aj v prípravnom konaní, popísal celý priebeh udalosti a skutkového deja, pričom senát nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že svedok nehovorí pravdu ... Senát neuveril tvrdeniam obžalovaného o tom, že sa jednalo len o hru s úmyslom, aby Ing. L. L. vrátil peniaze obci ...“

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že popis skutku uvedený vo výroku sa nezhodujú s tým, čo bolo podľa názoru súdu preukázané v konaní (čo považuje za dokázané). Na rozdiel od výrokovej časti rozsudku z jeho odôvodnenia totiž vyplýva, že súd uveril výpovedi svedka - agenta Ing. L. a nie obhajobnej verzii obžalovaného, že konal podvodne s úmyslom dosiahnuť vrátenie peňazí pre obec.

Pričom sa nevyrovnal s okolnosťami spochybňujúcimi hodnovernosť svedka - agenta Ing. L..

Čo sa týka otázky možnej budúcej zmeny skutkových zistení v neprospech obžalovaného, tu odvolací súd upozorňuje na nedostatok odvolania prokurátora v danom smere a tomu brániacu zásadu zákazu „reformatio in peius“ (§ 327 ods. 2 Tr. por.).

Ďalej je tiež potrebné poukázať na to, že z obsahu spisu vyplýva, že na podklade žiadosti vyšetrovateľa PPZ, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Stred bol opatrením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 27. mája 2011, sp. zn. VII/1 Gv 135/10-27, podľa § 205 ods. 1 Tr. por. daný súhlas k dočasnému odloženiu vznesenia obvinenia Ing. L. L. za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., vo veci ktorého bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie uznesením vyšetrovateľa vyššie zmienenej policajnej súčasti z 30. augusta 2010, sp. zn. PPZ-138/BPK-S-2010. Následným uznesením vyšetrovateľa z 31. mája 2011, sp. zn. PPZ-138/BPK-S-2010, bola podľa § 21 ods. 1 Tr. por. per analogiam predmetná trestná vec vylúčená zo spoločného konania z trestnej veci obvineného V. K., stíhaného za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., s tým, že táto bude ďalej vedená na Odbore boja proti korupcii Stred, Banská Bystrica pod ČVS: PPZ-60/BPK-S-2011. Po vrátení veci bude treba daný trestný spis, týkajúci sa svedka L. pripojiť.

A v nasledujúcom konaní bude napokon potrebné sa vysporiadať tiež s tým, či predchádzajúce dopustenie sa „podvodného konania“ Ing. L. vo forme spáchania trestného činu skrátenia dane a poistného - hoci už v súčasnosti zahladeného (pripojený spis Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1T 73/03), aj s poukazom na už skôr uvádzané skutočnosti (neuhradenie faktúry za plastové okná a dvere aj napriek tomu, že peniaze na daný účel boli svedkom vylákané od obce - pôžička v januári 2010; nevrátenie 10 000 eur obci; závery znaleckého posudku ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty stavebných prác vykonaných firmou S. v porovnaní s vyfaktúrovanou sumou), nemôže mať vplyv na závery psychologického posudku o vierohodnosti menovaného svedka. A či boli pri vyhotovení tohto posudku brané do úvahy.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.